

Zo had het ook gekund

Hoe werkt mediation? Paula Boshouwers, mediationadvocaat bij ReulingSchutte in Amsterdam, licht maandelijks een praktijkvoorbeeld door. Aflevering 15: 'What if...'

Paula Boshouwers

Het nieuws volgend denk ik regelmatig: hoe zou het gegaan zijn als deze partijen (eerder) aan de mediationtafel hadden plaatsgenomen? Een voorbeeld op NOS.nl: 'Judobond zet omstreden plan door' (oktober 2013) en, een jaar later: 'Judo coaches boos op de bond' (september 2014).

Het 'omstreden plan' blijkt onder andere de beslissing te omvatten dat Nederlandse topjudoka's vanaf het Europees Kampioenschap 2014 alleen met bondscoaches trainen en niet meer met hun eigen coaches. Volgens Ben Sonnemans, directeur Topsport van de Judo Bond Nederland, zijn de maatregelen nodig om aansluiting te houden bij de internationale top. Vervolgens zou een meerderheid van de bondscoaches een klacht hebben ingediend tegen Sonnemans, die 'een zwalkend beleid, slechte communicatie en een gebrek aan leiderschap' wordt verweeten.

Het gezamenlijke belang van alle betrokkenen lijkt evident. Toch is er gaandeweg iets misgegaan. Met als gevolg dat dit nu een 'issue' is, dat juist afleidt van het grote doel.

Hoe zou het gegaan kunnen zijn in mediation? Ik kan me zo voorstellen dat aan de mediation zouden deelnemen: vertegenwoordigers van de bond, van de bondscoaches, van individuele coaches en van judoka's. En dat onder meer de volgende belangen op tafel zouden zijn gekomen: aansluiting internationale top, goede voorbereiding Olympische Spelen, duidelijke koers en communicatie, meegenomen worden in beslissingen, steun voor

bondsbeleid en rust. Vervolgens had wellicht een proces afgesproken kunnen worden waar alle betrokkenen zich in hadden kunnen vinden en hadden de klachten achterwege kunnen blijven.

Inmiddels is Ben Sonnemans ontslagen. 'Ik wil als gentleman het podium verlaten, zo deed ik dat als judoka ook,' zegt Sonnemans, die nu zonder pardon moet vertrekken. Ook dat had in mediation anders gekund. Daar had ruimte kunnen zijn voor ook de wederzijdse belangen, als – zo stel ik mij voor – het voorkomen van verdere reputatieschade, een vertrek door de voordeur, rust bij de bond en een nieuwe start kunnen maken.

Ook Zeehondencrèche Pieterburen blijft in het nieuws. Inmiddels is oprichtster Lenie 't Hart een eigen nieuwe zeehondenopvang gestart. Dit na veel ruzie, juridische procedures, staking onder het personeel en het vertrek van de voltallige raad van toezicht; alles breed uitgemeten in de pers. We lazen onder meer: 'De aanpak van Zeehondencrèche-oprichtster Lenie 't Hart is schadelijk voor de zeehonden.' (brief in dagblad *Trouw*). 'Lenie 't Hart stalinistische trekken' (nu.nl) en 'Lenie 't Hart wil weg bij Pieterburen, ze wil haar naam niet langer verbinden aan de opvang. De onderhandelingen over haar ontslag gaan niet over geld' (nu.nl). Oud-staatssecretaris van Economische Zaken Henk Bleker (CDA) werd aangehouden om de betrokkenheid van Lenie 't Hart 'op harmonieuze wijze vorm te geven' (NOS.nl). Niet lang daarna: 'Bleker stapt nu naar de rechtbank om haar contract te laten ontbinden' (nu.nl). Ik legde deze kwestie onlangs voor in een

specialisatieopleiding voor mediators met de vraag mogelijke belangen te inventariseren. Dit was het resultaat: opvang niet onnodig lang en kostbaar (de crèche zit krap bij kas), erkenning voor nieuwe wetenschappelijke inzichten zeehondenopvang, erkenning voor de wijze waarop zeehonden in het verleden met succes zijn opgevangen, een ieders reputatie en goede naam, goede opvang zeehonden, dierenwelzijn, werkgelegenheid en vertrouwelijkheid (geen vuile was). In de mediationoefening die daarna volgde was ruimte voor een open overleg, met respect en erkenning van emoties. Cursisten speelden Lenie 't Hart, vertegenwoordigers van het personeel, het bestuur en de raad van toezicht. De oplossingen die vervolgens op basis van deze belangen door de mediationpartijen werden bedacht waren hoopvol en minder schadelijk voor partijen dan het nu lijkt te zijn gegaan. Een van de bedachte oplossingen: Lenies arbeidsovereenkomst wijzigen. Een deel zou worden afgekocht en voor een deel bleef Lenie betaald verbonden aan Pieterburen om voorlichting te geven op scholen, waar zij ook zou vertellen over de gewijzigde inzichten over zeehondenopvang.

Adviseurs spelen een belangrijke rol in dit soort escalerende processen. Iemand met een helicopterview, die wat meer afstand heeft en vanuit daar kan bekijken of het ingezette traject (nog) wel beantwoordt aan de belangen van partijen. Uiteraard is mediation niet altijd de oplossing, maar mogelijk wel vaker dan partijen zelf denken en ook durven in het stadium van de ruzie waar zij dan al in verkeren. Ook daar ligt een rol voor de advocaat.